

Ладонько Людмила Степанівна, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри мистецьких дисциплін, Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Воронко Олег Григорович, кандидат історичних наук, доцент,
Національний університет "Чернігівський колегіум" ім. Т. Г. Шевченка (м.
Чернігів, Україна)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗШИРЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ ЗА СУЧАСНИХ УМОВ

Посилення глобалізації та інтернаціоналізації світового господарства, ринків та засобів виробництва призводять до підвищення зовнішньоекономічної діяльності та розширення діяльності підприємств соціокультурної сфери. Але процес розширення призводить до підвищення конкуренції, необхідності створення нових видів товарів та послуг та виходу на нові ринки збуту.

Розвиток підприємств соціокультурної сфери залежить від багатьох специфічних факторів: необхідністю адаптації до різних соціально-культурних моделей, формування соціокультурних стереотипів. Культурні та соціальні відмінності грають істотну роль у розвитку підприємств соціокультурної сфери, здійснюючи сильний вплив на граничну ефективність ділової спільної діяльності, що впливає на культурні проблеми організації бізнесу.

Соціокультурні напрями формуються під впливом традицій, знань, моралі, демографічних особливостей, звичаїв та інших здібностей і звичок. Дослідження креативних індустрій України, США, Німеччини, Великої Британії, Польщі, Туреччини, Канади показало, що у 2019 році креативні індустрії згенерували 3,94% доданої вартості в Україні (€ 117 млрд), забезпечили роботою 352 тисяч людей, або 3,6% зайнятих осіб. Показники дослідження креативних індустрій обчислено на основі офіційних даних формального сектору економіки, отриманих з Держстату й НБУ, а також методик МКІП, КШЕ, ЮНКТАД та ЮНЕСКО. Для обрахунку використано підходи «витрати-випуск» та обчислювальну модель загальної рівноваги; у зв'язку з недостатнім рівнем деталізації українських статистичних даних

V Міжнародна конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» (Одеса, 25-26 травня 2023 р.)

застосовано коефіцієнти, засновані на даних проміжного споживання креативних індустрій Польщі [1].

За обсягом створеної доданої вартості найбільшими креативними секторами є ІТ, маркетинг; аудіовізуальний сектор; архітектура; видавнича справа. Частка доданої вартості креативних індустрій в економіці України та Німеччини співмірна: експорт креативних товарів - \$ 0,51 млрд, експорт послуг у 2019 році становив 30% загального експорту послуг — \$ 5,4 млрд (лідером є ІТ послуги). Збільшення капіталу в секторах креативних індустрій на 1 грн. призводить до збільшення загального ВВП на 1,9-2,2 грн [1].

Дане дослідження є базою для вивчення інших секторів креативних індустрій таких як дизайн, мода, народні художні промисли, концертна і музична індустрія [1, 2]. На даний час міністерство культури та інформаційної політики України плідно співпрацює з країнами ЄС та переймає накопичений досвід у сфері розвитку та збереження підприємств соціокультурної діяльності та долучається до міжнародних ініціатив. У межах святкування Міжнародного року креативної економіки для сталого розвитку ЮНЕСКО провела конкурс на Міжнародну премію у розмірі 50 000 доларів США з креативної економіки імені Бангабандху Шейха Муджибура Рахмана, яка започаткована 2020 року та надається один раз на два роки видатним ініціативам, спрямованим на розвиток підприємництва соціокультурної сфери. Danube Small Project Fund for Culture – Call 2 пропонує грант в розмірі до € 5 000, який мають реалізувати протягом року, незалежним неурядовим громадським організаціям, невеликим асоціаціям, групам художників, митцям, творчим працівникам Дунайського регіону в межах реалізації Стратегії ЄС. Український культурний фонд фінансує програми «Відновлення культурно-мистецької діяльності» у партнерстві з Міністерством культури Великого Герцогства Люксембург. Задля ефективного розвитку та розширення підприємств соціокультурної діяльності необхідна постановка стратегічних завдань, яка залежить не лише від обґрунтованості їх визначення та якісного розрахунку, а і від створення дієвої системи органів управління. Саме органи управління є фактичними виконавцями державної політики в цій сфері. Від розподілу повноважень між ними та організації їх діяльності залежать результати та ефективність здійснення державного управління в певній сфері суспільних відносин, у тому числі у сфері соціокультурної діяльності.

Під час формування державної політики у сфері соціокультурної діяльності необхідно враховувати світовий досвід і переймати найкращі практики розширення діяльності підприємств соціокультурної сфери. Політика у сфері соціокультурної діяльності та креативних індустрій є однією з ключових передумов розвитку інноваційної економіки та зростання валового внутрішнього продукту і впливає з державної економічної політики, у зв'язку з чим повинна належати саме до компетенції Мінекономрозвитку.

V Міжнародна конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» (Одеса, 25-26 травня 2023 р.)

Такий підхід повною мірою враховує світовий досвід щодо формування державної політики у сфері соціокультурної діяльності та дає змогу створити дієву державну систему культурних ініціатив в Україні, забезпечити повне, узгоджене та ефективне функціонування національної інноваційної системи.

Список використаних джерел

1. Економічне дослідження креативних індустрій. URL: <https://mkip.gov.ua/content/mkip-prezentue-ekonomichne-doslidzhennya-kreativnihindustriy.html>
2. Асоціація культурних індустрій. URL: <http://culture.in.ua>
3. Дунайський фонд пропонує співпрацю малим культурним проєктам
URL: <https://mkip.gov.ua/news/7521.html>